

POLSKI ZWIĄZEK DZIAŁKOWCÓW STOWARZYSZENIE OGRODOWE

00-728 Warszawa, ul. Bobrowiecka 1, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy Nr KRS 0000293886;
NIP 526-00-07-711, tel. 22 101 34 44, fax 22 101 34 60, e-mail: prezespzd@pzd.pl
www.pzd.pl

L.dz. 6094/2016

Warszawa, dnia 18.08.2016

Szanowny Pan
prof. dr hab. Jan Szyszko
Minister Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Od ponad 3 lat działkowcy skarżą się na zasady wywozu śmieci obowiązujące na terenie ROD, w tym opłaty za śmieci. A wszystko to za sprawą znowelizowanej¹ ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która wprowadziła prawdziwą rewolucję śmieciową w ROD.

Polski Związek Działkowców ustalił, że systemem wywozu śmieci wynikającym z tej ustawy zostało objętych **2836 ROD** o pow. **24435,8925 ha** i liczbie działek rodzinnych - **539681**. Stanowi to **60,40%** ROD ogółem, **59,62%** powierzchni ogółem oraz **59,51%** liczby działek rodzinnych ogółem. Pozostałe ogrody rozliczają wywóz śmieci na podstawie umów z indywidualnymi firmami².

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła wiele kontrowersyjnych zmian w systemie gospodarowania odpadami na terenie ROD. W szczególności należą do nich: zawyżone normy gromadzenia odpadów; niedostosowana do potrzeb ROD częstotliwość wywozu śmieci, konieczność płacenia za śmieci również w okresie jesienno-zimowym, dodatkowe formalności związane ze składaniem deklaracji oraz trudna do wyegzekwowania segregacja śmieci. Jednak **największym problemem okazały się opłaty za wywóz śmieci, które rażąco wzrosły wraz z wejściem w życie z dniem 1 lutego 2015 r. nowelizacji ustawy „śmieciowej” i pojawieniem się ryczałtowej opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (art. 6j ust. 3b ustawy**

¹ poprzez ustawę z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 nr 152 poz. 897).

o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Zgodnie z ustaleniami PZD, w chwili obecnej opłatą ryczałtową zostało objętych **806 ROD** o powierzchni **6260,3882 ha** i liczbie działek rodzinnych - **136 49**. Liczba tych ogrodów ciągle wzrasta.

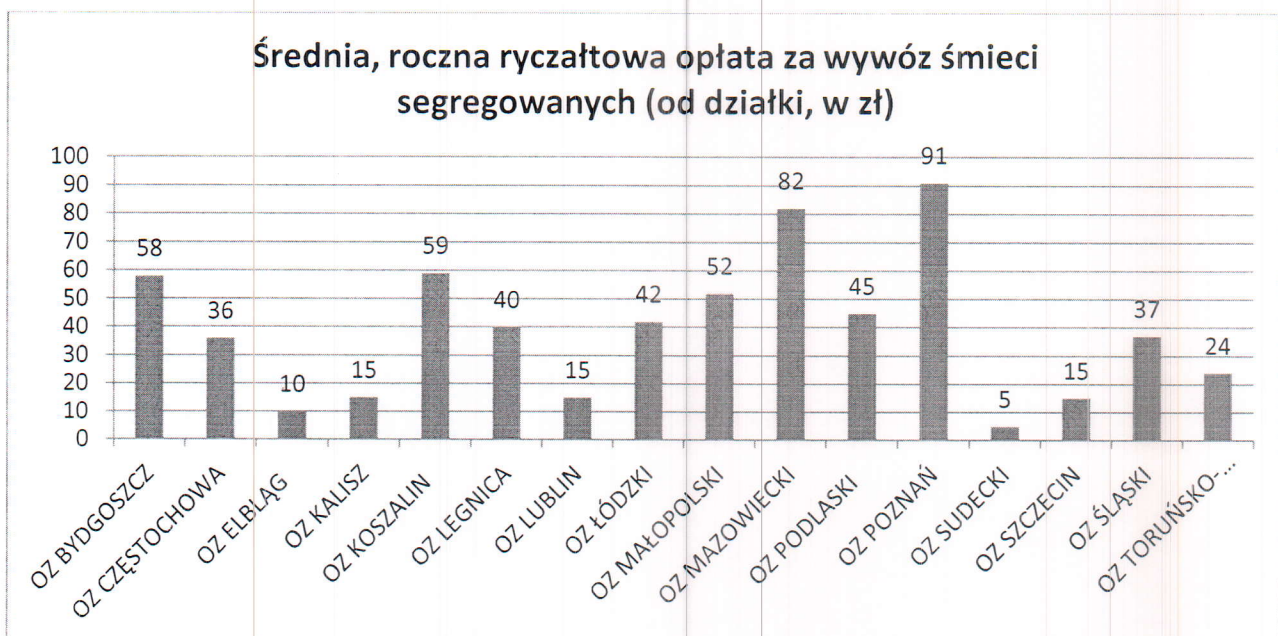
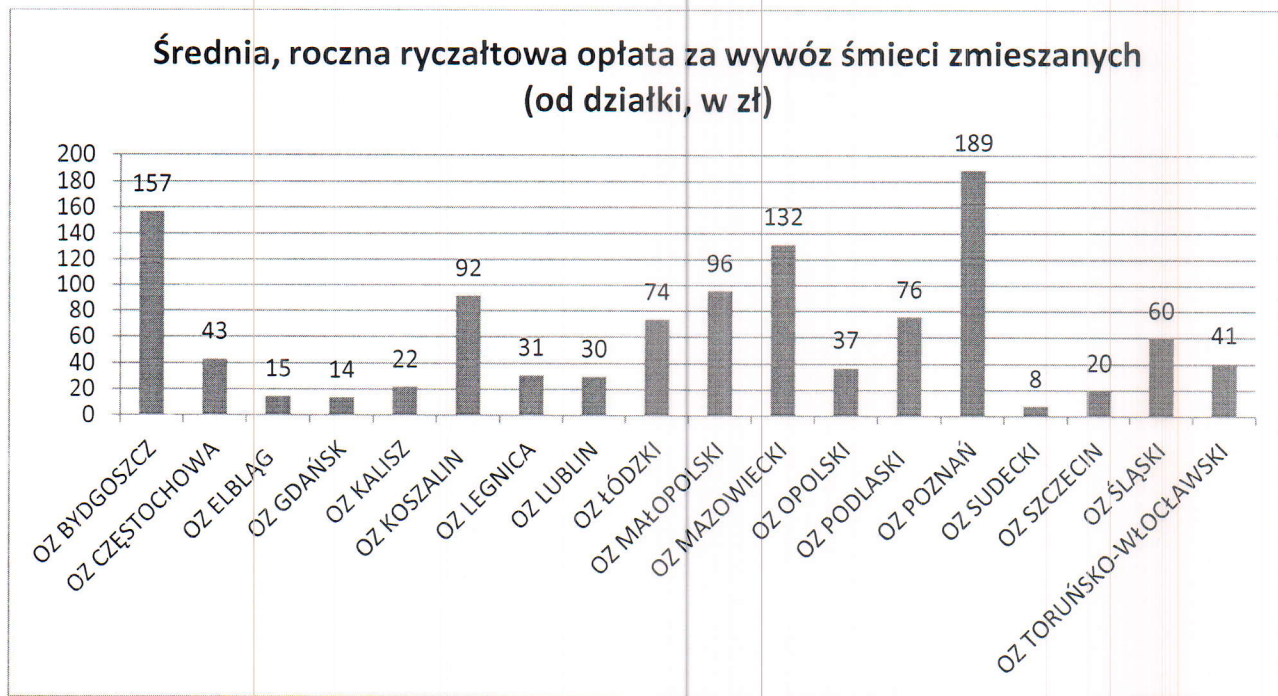
Wprowadzenie opłaty ryczałtowej wywołało wiele niekorzystnych zmian. Pozbawiło ROD prawa do samodzielnego decydowania o ilości śmieci, które będą do wywiezienia z terenów ROD oraz wysokości opłaty za ich odbiór. Do tej pory, zarządy ROD w deklaracji opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogły same wskazywać ilość śmieci, za które będą płacić (poprzez pomnożenie liczby pojemników/kontenerów o określonej pojemności przez stawkę za wywóz śmieci). Czasami było to ograniczane poprzez narzucenie przez gminy/ogrody bardzo krzywdzących norm tj. minimalnej ilości śmieci, które musiały być zadeklarowane do wywiezienia z terenów ROD (lub minimalnej pojemności pojemników). Jednak najgorsze skutki spowodowało wprowadzenie ryczałtowej opłaty za śmieci, która zupełnie pozbawiła ogrody wpływu na ilość śmieci odbieranych z terenów ROD. Obecnie zarządy ROD mają tylko obowiązek złożenia deklaracji i określenia w niej, czy śmieci będą segregowane czy też nie - co wyłącznie warunkuje wysokość opłaty za wywóz odpadów. Określenie stawki ryczałtowej i tym samym wysokości opłaty należy do wyłącznej dyspozycji gminy/miasta, które określają ją według własnych, nieznanych kryteriów, bez uwzględniania ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenie ROD. Inną sprawą jest objęcie ogrodów przez gminy/miasta zasadami wynikającymi z ustawy tzw. śmieciowej, które często nie ma uzasadnienia prawnego, lecz zależy od polityki danej gminy/miasta oraz współpracy z działkowcami oraz strukturami PZD. **Ustawodawca powinien jednoznacznie przesądzić, czy ogrody mają składać deklaracje śmieciowe czy winny rozliczać się na zasadach ogólnych. Brak równego traktowania działkowców w tym zakresie budzi zastrzeżenia pod względem konstytucyjnym.**

Brak jasnych i precyzyjnych przepisów ustawy odnoszących się do rodzinnych ogrodów działkowych powoduje, że gminy/miasta również różnie interpretują zapisy samej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w stosunku do ROD. Większość gmin/miast uważa, że opłata ryczałtowa za wywóz śmieci „*dla nieruchomości niezamieszkałych*

wykorzystywanych na cele rekreacyjno wypoczynkowe” odnosi się do ROD (a w ramach ogrodu do poszczególnej działki rodzinnej). Inne gminy/miasta uważają, że nie ma zastosowania do ROD, tylko do takich nieruchomości, które mają typowo charakter rekreacyjny i gdzie występują np. domki letniskowe. Jeszcze inna część gmin/miast twierdzi, że opłata ryczałtowa odnosi się do całej nieruchomości zajmowanej przez ROD, a nie do poszczególnej działki rodzinnej. A jeszcze inne gminy ryczałt utożsamiają z ogólnymi zasadami wywozu śmieci wynikającymi z ustawy tzw. śmieciowej (art. 6j ust. 3).

Ponadto praktyka pokazała, że gminy przyjmują bardzo różne i bardzo skrajne stawki opłaty za wywóz śmieci w terenów ROD, w szczególności dotyczy stawki opłaty ryczałtowej. Przyjmowane są one bez jakiegokolwiek analizy, oceny i konsultacji z rodzinnymi ogrodami działkowymi i często nie mają nic wspólnego z ilością śmieci faktycznie wytwarzanych na terenie ogrodów. Są one narzucane jakby „odgórnie”, w zależności od żądań finansowych firmy, której gmina/miasto zleca wywóz śmieci z terenów ROD. Gminy/miasta nie biorą również pod uwagę, że w ogrodach działkowcy nie wytwarzają tak dużej ilości śmieci. Bowiern zdecydowana większość odpadów zielonych trafia do kompostownika, w który zgodnie z Regulaminem ROD wyposażone są działki rodzinne. **Te sytuacje budzą duże zdziwienie działkowców i wywołują poczucie niesprawiedliwości, zwłaszcza gdy stawki opłaty ryczałtowej są dużo wyższe niż stawki opłat wynikające z umów zawieranych z indywidualnymi firmami.** Zgodnie z badaniem KR PZD, za śmieci zmieszane, najniższa stawka roczna wynosi **2 zł** (od działki), a najwyższa **307 zł** (od działki). Natomiast za śmieci segregowane najniższa stawka roczna wynosi **1 zł** (od działki), a najwyższa **172,64 zł** (od działki).

Poniżej przedstawiamy tabele, w których widać jak przedstawiają się opłaty ryczałtowe za śmieci zmieszane i posegregowane w poszczególnych jednostkach terenowych PZD (okręgowych zarządach):

Panie Ministrze,

Należy uznać, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poważnie zakłóciła dotychczasowy system wywozu śmieci, który od lat bardzo dobrze sprawdzał się ogrodach. Poza wygórowanymi i bardzo krzywdzącymi opłatami za śmieci, ogrody muszą zmagać się z m.in. z podrzucaniem śmieci przez okolicznych mieszkańców, którzy w ten sposób chcą obniżyć swoje opłaty za śmieci. Ustawa nie uwzględniła również specyfiki ROD (kompostowników). Pozostawia również wiele do życzenia jakość usług

świadczonych przez firmy, którym gminy zleciły wywóz śmieci z terenów ROD np. nieterminowy odbiór śmieci z ogrodów. W związku z powyższym, **w większości ogrodów zasady wywozu śmieci wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach są negatywnie oceniane.** Przede wszystkim zarządy ROD i działkowcy krytykują zawyżone opłaty za wywóz śmieci z terenów ROD. Za niesprawiedliwą uważają konieczność „wytwarzania” śmieci również na terenie tych ROD, które wcześniej nie miały podpisanych umów na wywóz śmieci bo większość odpadów zielonych trafiała do kompostownika, a reszta do kontenerów zamawianych okresowo. Działkowcom nie podoba się również to, że muszą płacić za śmieci „podwójnie” tj. za śmieci domowe i za śmieci ogrodowe. Wiele problemów stwarza również nadmierna biurokracja związana z wypełnianiem i składaniem deklaracji w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W celu obniżenia opłat za wywóz śmieci, wszystkie struktury Polskiego Związku Działkowców podejmują liczne działania. Przede wszystkim prowadzone są z władzami miast/gmin lub ich związkami powołanymi do gospodarowania odpadami komunalnymi osobiste spotkania, rozmowy oraz korespondencja w sprawie zmiany przepisów prawa miejscowego dotyczących wywozu śmieci. Okręgowe zarządy PZD i zarządy ROD uczestniczą również w sesjach rady miasta/gminy (lub posiedzeniach komisji), kiedy uchwalane/zmieniane są przepisy dotyczące śmieci. Na bieżąco monitorują zmiany w przepisach miejscowych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, aby móc w czas zareagować. Część z tych działań przynosi rezultaty w postaci utrzymania opłat na dotychczasowym poziomie (tam gdzie są one zadawalające), obniżenia lub też zwolnienia ogrodów z opłat za śmieci. Są to jednak przypadki marginalne. **Mimo spotkań, rozmów, pisemnych wystąpień PZD zdecydowana większość gmin/ miast nie jest zainteresowana zmianą wysokości opłat i „zasłania się” przepisami prawa, które dają im możliwość uchwalenia opłat w stosunku do ROD w ustalonej przez siebie wysokości.** Niektóre okręgowe zarządy poszukują pomocy również u organów nadzoru, które wydaje się, że mają ustawowy obowiązek kontroli działalności organów jednostek samorządu terytorialnego. Przykładowo, Kolegium Prezesów Zarządów ROD w Gminie Zgierz wystąpiło do Wojewody Łódzkiego o wszczęcie postępowania nadzorczego wobec przedmiotowej uchwały, jej unieważnienie oraz wstrzymanie wykonalności. Wojewoda przekazał sprawę do

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, która nie uwzględniła stanowiska zarządu ROD co do naruszenia prawa przez radnych gminy. Podobne działania podjęły zarządy poznańskich, swarzędzkich i obornickich ROD, które zaskarżyły uchwałę Zgromadzenia Związku Międzygminnego „GOAP” do Wojewody i Regionalnej Izby Obrachunkowej (również bez rezultatów). Z powyższego wypływa wniosek, że możliwości współpracy i negocjacji organów PZD (w tym zarządów ROD) z organami samorządów lokalnych są ograniczone, a tryb odwoławczy (zaskarżenia) pociąga za sobą długi okres oczekiwania na wyniki przeprowadzonych przez organy postępowań administracyjnych. Niejednokrotnie nie przynoszą one również oczekiwanych skutków i wymiernych rezultatów.

Szanowny Panie Ministrze,

Krajowa Rada PZD po dokładnym zbadaniu tematu śmieci w ROD przyjęła bardzo krytyczną ocenę zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w stosunku do rodzinnych ogrodów działkowych, o czym świadczy załączona uchwała KR PZD nr 4/VIII/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. Jednocześnie KR PZD **uznała za celowe wystąpienie do Pana Ministra z wnioskiem zmianę zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i dostosowanie jej do potrzeb rodzinnych ogrodów działkowych, w tym spowodowanie, aby stawki opłaty za wywóz śmieci były adekwatne do ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenach ogrodów.**

Jednocześnie KR PZD informuje, w tej sprawie KR PZD wystąpiła również pismem z dnia 15.07.16 r. do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa - Sekretarza Stanu - p. K. Smolińskiego o pomoc w tej sprawie. Nawiązano również współpracę z posłem Krzysztofem Paszykiem (PSL), który wniósł w tej sprawie interpelację poselską do Ministra Środowiska. W dniu 28.04.16 r. wpłynęła odpowiedź, w której p. Sławomir Mazurek - Podsekretarz Stanu MŚ przyznał, że ryczał powinien być określony w sposób racjonalny, z uwzględnieniem średniej ilości odpadów komunalnych.

Znane są również KR PZD odpowiedzi Ministerstwa Środowiska z dnia 1.08.2016 r. (na interpelację poselską - posła Stanisława Lamczyka) oraz z dnia 21.07.2016 r. (na interpelację poselską - posła Wojciecha Szaramy), a także odpowiedź z dnia 21.06.2016 r. (na wystąpienie Rzecznika Praw

Obywatelskich). W związku z tym pismami chcielibyśmy poinformować, że KR PZD popiera stanowisko Resortu Środowiska i zgadza się, że zasady gospodarowania odpadami z nieruchomości niezamieszkałych wymagają interwencji legislacyjnej, przynajmniej przez określenie w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach górnej granicy stawki ryczałtowej. Aczkolwiek KR PZD dostrzega również konieczność innych zmian, w interesie ogrodów i działkowców.

Panie Profesorze,

Temat opłat za wywóz śmieci ma priorytetowe znaczenie dla wielu rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce. Opłaty za śmieci, które w wielu przypadkach przewyższają wszystkie opłaty ogrodowe powodują, że działkowcy zastanawiają się nad dalszym korzystaniem ze swoich działek. Wielu nie stać na ponoszenie tak wysokich opłat za śmieci, a jednocześnie bardzo pragną dalej uprawiać swoje działki i korzystać z uroków przebywania w ogrodach działkowych. Temat wysokich opłat jest wciąż bardzo żywy wśród działkowców, którzy oczekują na reakcje przedstawicieli władzy państwowej na ich problemy związane z ustawą śmieciową. Dlatego **prosimy o podjęcie niezwłocznych działań w tej sprawie i spowodowanie, aby opłaty za śmieci z ogrodów były sprawiedliwe, miarodajne i dostosowane do specyfiki ogrodów, które są wykorzystywane przez działkowców sezonowo, w celach rekreacyjno - wypoczynkowych.**

W załączeniu:

- 1) Uchwała KR PZD nr 4/VIII/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie zadań dla struktur PZD związanych z funkcjonowaniem w ROD ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Do wiadomości

- 1) Rzecznik Praw Obywatelskich
- 2) Minister Infrastruktury i Budownictwa

Z wyrazami szacunku

[Podpis]
PREZES

mgr inż. Eugeniusz Kondracki

UCHWAŁA NR 4/VIII/2016
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 29 czerwca 2016 r.

***w sprawie zadań dla struktur PZD związanych z funkcjonowaniem
w ROD ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach***

Krajowa Rada PZD, działając na podstawie § 130 pkt 2 statutu PZD, stwierdza co następuje:

§ 1

Po zapoznaniu się z *Informacją w sprawie funkcjonowania w rodzinnych ogrodach działkowych ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, w tym w zakresie opłat za śmieci stwierdza, iż:

1. Opłatą ryczałtową wynikającą z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ogólnymi zasadami z tej ustawy zostało objętych 2836 ROD o pow. 24435,8925 ha i liczbie działek rodzinnych - 539681. Stanowi to **60,40%** ROD ogółem, **59,62%** powierzchni ogółem oraz **59,51%** liczby działek ogółem. Pozostałe ogrody rozliczają się na podstawie indywidualnych umów z prywatnymi firmami. **Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach została objęta znaczna liczba rodzinnych ogrodów działkowych, która w związku z obowiązkiem wprowadzania przez gminy/miasta opłaty ryczałtowej będzie stale powiększać się.**
2. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest różnie interpretowana przez gminy/miasta w stosunku do rodzinnych ogrodów działkowych. **Wprowadzenie lub brak wprowadzenia ryczałtowej opłaty za wywóz śmieci z terenów ROD często nie ma uzasadnienia prawnego, lecz zależy od polityki danej gminy/miasta oraz współpracy z działkowcami oraz strukturami PZD.**
3. Gminy/miasta różnie interpretują zapisy samej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w stosunku do ROD. Przyczyną tego stanu rzeczy jest **brak jasnych i precyzyjnych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odnoszących się do rodzinnych ogrodów działkowych.** Większość gmin/miast uważa, że opłata ryczałtowa za wywóz śmieci „dla nieruchomości niezamieszkałych wykorzystywanych na cele rekreacyjno wypoczynkowe” odnosi się do ROD (a w ramach ogrodu do poszczególnej działki rodzinnej). Inne gminy/miasta uważają, że nie ma zastosowania do ROD, tylko do takich nieruchomości, które mają typowo charakter rekreacyjny i gdzie występują np. domki letniskowe. Jeszcze inna część gmin/miast twierdzi, że opłata ryczałtowa odnosi się do całej nieruchomości zajmowanej przez ROD, a nie poszczególnej działki rodzinnej.
4. Wysokość opłaty ryczałtowej za wywóz śmieci z terenów ROD przedstawia się bardzo skrajnie. Za śmieci zmieszane, opłaty te kształtują się od **2 zł do 307 zł** rocznie od działki. Oznacza to, że **wysokość stawki opłaty ryczałtowej za wywóz śmieci z terenów ROD nie ma nic wspólnego z**

ilością śmieci faktycznie wytwarzanych na terenie ogrodów. Stawki te ustalane są bez analizy, oceny i konsultacji z rodzinnymi ogrodami działkowymi. Są one narzucane „odgórnie”, w zależności od żądań finansowych firmy, której gmina/miasto zleca wywóz śmieci z terenów ROD.

5. Bardzo zróżnicowane są stawki opłaty za wywóz śmieci segregowanych z terenów ROD. Najniższa roczna stawka od działki wynosi 1 zł, a najwyższa 172,64 zł. Stawki opłaty ryczałtowej za wywóz śmieci posegregowanych również nie są dopasowane do ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenie ogrodów. W szczególności, gminy/miasta nie biorą pod uwagę, że zdecydowana większość odpadów zielonych trafia do kompostownika, w który zgodnie z Regulaminem ROD wyposażone są działki rodzinne.
6. Funkcjonowanie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stwarza wiele problemów w rodzinnych ogrodach działkowych i jest negatywnie oceniane. Jest bardzo krzywdzące dla samych działkowców, którzy płacą za śmieci bardzo wygórowane i niesprawiedliwe opłaty. Pozostawia również wiele do życzenia jakość usług świadczonych przez firmy, którym gminy zleciły wywóz śmieci z terenów ROD m.in. nieterminowy odbiór śmieci z ogrodów.

§ 2

Na podstawie sytuacji w ROD związanej z funkcjonowaniem wywozu śmieci wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w tym w zakresie opłat uznaje się za celowe podejmowanie przez zarządy ROD, przy współpracy z okręgowymi zarządami następujących działań:

- 1) stałe monitorowanie zmian w przepisach prawa miejscowego odnoszących się do wywozu śmieci z terenów ROD i szybkie reagowanie, gdy zachodzi taka potrzeba,
- 2) aktywny udział w posiedzeniach rady miasta/gminy, na których podejmowane są uchwały w sprawie wprowadzenia/zmiany zasad wywozu śmieci wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w tym w zakresie opłaty ryczałtowej,
- 3) podejmowanie z władzami miast/gmin oraz ich związkami, przy udziale firm zajmujących się wywozem śmieci rozmów w zakresie zmiany niekorzystnych przepisów prawa miejscowego dotyczących wywozu śmieci z terenów ROD,
- 4) w przypadku podjęcia przez radę miasta/gminy niekorzystnej uchwały dotyczącej wywozu śmieci z terenów ROD niezwłoczne kierowanie do organów nadzoru (Wojewody i Regionalnej Izby Obrachunkowej) pisemnych zastrzeżeń do treści w/w uchwały. W przypadku braku podjęcia działań zaskarżanie tych uchwał do sądu administracyjnego,

- 5) prowadzenie rozmów z lokalnymi posłami i senatorami celem pozyskania od nich wsparcia w zakresie zmiany niekorzystnych przepisów prawa dotyczących wywozu śmieci z terenów ROD,
- 6) prowadzenie segregacji śmieci, która pozwoli na zmniejszenie opłat za wywóz śmieci oraz pełne wykorzystywanie kompostowników, które pozwolą na zmniejszenie opłat za odpady zielone,
- 7) prowadzenie wśród działkowców działań edukacyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami, w tym zasadami segregacji śmieci, pozbywania się z terenu ROD odpadów wielkogabarytowych, zakładania i utrzymywania kompostowników, rozdrabniania gałęzi.
- 8) w związku z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 15.04.2015 r. (I SA/Gd 166/15) egzekwowanie, aby działkowiec, który wbrew przepisom obowiązującym w PZD zamieszkuje na działce w ROD indywidualnie opłacał wywóz śmieci z działki w ROD.

§ 3

Niezależnie od działań, o których mowa w § 2, uznaje się za zasadne wystąpienie przez Prezydium Krajowej Rady PZD do Ministra Środowiska oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z wnioskiem o dostosowanie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do potrzeb rodzinnych ogrodów działkowych (uwzględniając specyfikę ogrodów), w tym doprowadzenie, aby stawki opłaty za wywóz śmieci były adekwatne do ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenach ogrodów.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPREZES

Tadeusz JARZĘBAK

PREZES

Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 29 czerwca 2016 r.